

(13) ਇਸ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਏਜੰਟ ਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(14) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੈਂਕ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਏਜੰਸੀ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਹੁਣ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਤਾਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਰਣਾ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਵੀ.ਕੇ. ਬਾਲੀ, ਜੇ.ਜੇ.

ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮਾਲ), ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ
ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1991 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 13808

5 ਦਸੰਬਰ 1991

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950, ਆਰਟਿਕਲ. 226/227—ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਊਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਸ ਆਰ, ਨਿਯਮ, 1956, ਰੁਲ 6(5) ਅਤੇ 6(6)-ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਊਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਸ ਐਕਟ 1953 ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਏ(ਬੀ)- ਜ਼ਮੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੀਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਪਲਸ - ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇ ਸਨ- ਪੰਜਾਬ ਸਰਪਲਸ ਏਰੀਆ ਸਕੀਮ 1973 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ- ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੇ ਹੋਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਪਲੀਲ ਨਾ ਮੰਨਣਯੋਗ।

TUialBak^aJ Raaj alnedsouthIers11va. Commissioner (Revenue), 311
Punjab and others (V. K. Bali, J.)

1964 ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ 1972 ਦੇ ਅਧੀਨ 1973 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਰਪਲੱਸ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ / ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਟੀਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ ਸਕੀਮ 1973 ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਦੀ ਫਰੋਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਕੀਮ ਦਾ ਪੈਰਾ 13 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦਾ ਹੈ: -

“ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ - ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਕੀਮ; ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਸ ਪੈਰੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਸਕੀਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਕੀਮ ਦਾ ਪੈਰਾ 13, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ 25 ਮਈ, 1974 ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵ 1973 ਦੀ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਕੀਮ ਦੇ ਪੈਰਾ 13 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੈਟਲ ਕੀਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਲਾਟੀ ਬਣ ਗਏ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1973 ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਵਸੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ 1953 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਮੌਦੇਨਜ਼ਰ ਅਲਾਟੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਟੀਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ ਸਕੀਮ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਰਥਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਰਡਰ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

(ਪੈਰਾ 3 ਅਤੇ 4)

ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਸ ਐਕਟ, 1953— ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਬੀ ਅਤੇ 24— ਪੰਜਾਬ ਟੈਨੈਂਸੀ ਐਕਟ, 1987— ਸੈਕਸ਼ਨ 82— ਅਪੀਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ 'ਤੇ- ਕਵਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਮਿਲਿਆ- ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ, ਸਮੀਖਿਆ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੇਅਰਥ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ - ਅਪੀਲ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ - ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਡਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਵੀ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਮੌਰਗੇਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ

ਸਿਰਫ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਛੁਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

(ਪਰਾ ੨)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਆਰ.ਐਲ ਅਨੇਜਾ ।

ਐਮ ਸੀ ਬੇਰੀ, ਡੀਏਜੀ, ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਲਈ।

ਬਲਰਾਜ ਬਹਿਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਨੰ. 3 ਤੋਂ 9.

ਨਿਰਣਾ

ਵੀ.ਕੇ.ਬਾਲੀ, ਜੇ.

(1) ਅਸਲ ਵੱਡਾ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਲ ਪਿੰਡ ਸਲੇਮਸ਼ਾਹ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 92 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ 8.1 ਯੂਨਿਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਭਾਵ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ 1953 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਤਵ ਕੁਲੈਕਟਰ ਐਗਰੀਅਨ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ- 13 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 42 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ 3/4 ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਸੂ ਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 1 ਫਰਵਰੀ 1962 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਬਾਦਲੇ ਅਮਰ ਨਾਥ, ਚੂਨੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਲ 1956 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹਨ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ - ਨੇ 28 ਅਗਸਤ, 1962 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ 50 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ 34 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ 14 ਐਲਾਨਿਆ | ਵਾਧੂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਯੂਨਿਟ. ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਰਾਹੀਂ ਹੋਰ ਭੜਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 1963 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ 34 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ 14* ਯੂਨਿਟਾਂ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 33 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ 4f ਯੂਨਿਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਅੰਦੋਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਪਲੱਸ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੇ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ 28 ਅਕਤੂਬਰ 1965 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ

ਜਲੰਧਰ ਨੇ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਇਸ ਓਸਡਰ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 31 ਦਸੰਬਰ, 1965 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਫਿਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 432 ਆਫ 1966 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 7 ਮਈ, 1975 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਨਵਾਂ ਐਕਟ ਭਾਵ ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1372 ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਮੂਲ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਈ ਦੀ ਮੌਤ 25 ਮਈ, 1974 ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਕਲੈਕਟਰ, - ਮੂਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਿਤੀ 17 ਨਵੰਬਰ, 1976 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਰਸ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਜੱਲਾ ਸਿੰਘ, ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 11 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ 10 ਜੇ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵੱਡੇ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਸਾਲ 1964 ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਭਾਵ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਨੁਕੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਐਗਰੀਅਨ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਟੇਲਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: 3 ਜਨਵਰੀ, 1978 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਕਮਿਸ਼ਨ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਿਤੀ 30 ਨਵੰਬਰ, 1981 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ 17 ਨਵੰਬਰ, 1976 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਬਤੌਰ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ।

(2) ਹਾਲਾਂਕਿ: ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, 11 ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1965 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ, - ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਐਲਾਨੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, 28 ਅਗਸਤ, 1362 ਅਤੇ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਦੇ ਹੁਕਮ ਬਣ ਗਏ ਸਨ।

ਅੰਤਿਮ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਅੰਦੋਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ (-iuated uaoev, .the mort^gee W.c.s ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਉਹ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ tht ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ: ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1988 ਦਾ ਆਰਡਰ, ਇਸਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1975 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ

ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਨਾਲ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ, ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਘੇਰਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਸਿਰਫ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੁਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

(3) 1 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਕਮ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵੱਡੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੇ 'ਯੂਰੀਟੀਵੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ' ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਵਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ *ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਤੱਥ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 19 ਦੇ ਰਿਲੇਸ 6(5) ਅਤੇ 6(6) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। <6, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਨ-, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲਕ। ਅਜਿਹੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਵਾਟਿੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਡੇ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਖਵਾਂ "। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧੂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(1) 1980 ਪੰਜਾਬ ਲਾਅ ਜਰਨਲ 72.

ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮਾਲ), 315 ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਵੀ. ਕੇ. ਬਾਲੀ, ਜੇ.)

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਲੈਕਟਰ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੇ ਹੋਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਡਰ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਵਸੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜੋ 1964 ਵਿਚ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧੂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ 1972 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। 1973. ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਰਪਲੱਸ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਟੀਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ ਸਕੀਮ 1973 ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਵੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਕੀਮ ਦਾ ਪੈਰਾ 13 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: -

“ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ। ; ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਸ ਪੈਰੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਸਕੀਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(4) ਸਕੀਮ ਦਾ ਪੈਰਾ 13, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ 25 ਮਈ, 1974 ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵ 1973 ਦੀ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਕੀਮ ਦੇ ਪੈਰਾ 13 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੈਟਲ ਕੀਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਲਾਟੀ ਬਣ ਗਏ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1973 ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਵਸੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ 1953 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਲਾਟੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਲੇਨ ਡੀ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਟੀਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ ਸਕੀਮ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਰਥਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕੀਤਾ

ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਸਾਲ 1964 ਵਿਚ ਵਸੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਸਾਲ 1964 ਵਿਚ ਹੋਈ ਸੀ। 1974. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵੀ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10-ਏ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ 1953 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਪਲੈਨਿੰਗ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ “ਮਾਲਕ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੁਸਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਵੰਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਸਰਪਲੱਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਾਪਿਸ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 10A(b) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ. ਦੂਸਰਾ ਅਪਵਾਦ ਧਾਰਾ 10-ਬੀ ਵਿਚਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਗੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 10 ਏ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਬੱਚਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਅਨਿਯਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

(2) ਏਆਈਆਰ 1987 ਐਸਸੀ 1307.

ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਫਲ ਪੁਨੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ 317 ਹੋਰ (ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.)

ਉੱਪਰ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ-ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਾਲ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ।”

(6) ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਰੈਜ਼ਿਊਮੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ 'ਤੇ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਸਲੀ ਮਾਲਕ। ਭੀਕੋਬਾ ਸ਼ੰਕਰ ਧੂਮਾਨ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਵਿਚ ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਪੰਚ ਅਤੇ ਤਥੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਵਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁੱਲ ਸਰਪਲੱਸ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ.

(7) ਨਾ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ , ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 1,000

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੋਬਾ

~

ਮਾਨਯੋਗ ਜੇ.ਐਲ.ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਫਲ ਪੁਨੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਪਟੀਸ਼ਨਰਜ਼।

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1991 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 1162 ।

7 ਜਨਵਰੀ 1992

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— ਆਰਟਿਕਲ. 14 ਅਤੇ 16— ਚੋਣ—ਨਿਯੁਕਤੀ— ਮੰਦਾਮਸ— ਕੰਡਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ 500 ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਮੰਗੇ ਗਏ —ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਕ੍ਰਮ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ 1517 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਸਾਧਾਰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮੈਰਿਟ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ—ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾ ਨਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਨੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕੀਤੀ - ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ - ਸਵਾਲ - ਕੀ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਦੇ ਨਿਰਭਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ - ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 1990 (2) ਆਰ.ਐਸ.ਜੇ. 744 ਵੱਖਰਾ।

p AI R. 1902 SC 865.